

30.

-818-

GM 9654

Η ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ
ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ
ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΤΑ
ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ!

Τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 434 Ἐφημερίδος

«**Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ ΚΑΙ Ο ΡΗΓΑΣ**»

ΥΠΟ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΛΟΥΖΗ.

ΚΕΡΚΥΡΑ,

Τυπογραφείον «**Η ΙΟΝΙΑ**»

Σπυρίδωνος καὶ Ἀρσενίου ἀδελφῶν Κάων.

1863.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

«Νευρορράφοι γὰρ φαῦλοι γινόμενοι, καὶ δικυθρέντες,
καὶ προσποιητῆται εἶναι, μὴ ὄντες, πόλει οὐδὲν δε-
υόν· φύλακες δὲ νόμων τε καὶ πόλεως, μὴ ὄντες, ἀλλὰ
»δοκούντες, ἕρξ' ὅτι πᾶσαν ἄρδην πύλιν ἀπολλύουσι.»

(Πλάτ. Πολιτ. δ'.)

Α'.

Ὁ ἀξιότιμος συντάκτης τῆς ἐν Ζακύνθῳ ἐκδιδομένης ἐφημε-
ρίδος «ἡ Φωνὴ τοῦ Ἰονίου καὶ ὁ Ῥήγας» λαβὼν, φαίνεται, ἀ-
φορμὴν ἐκ τοῦ ἐσχάτως δημοσιευθέντος ἄρθρου «Μία λέξις ἐπὶ
τοῦ ζητήματος τῶν φρουρίων Κερκύρας» τοῦ προέδρου τῆς Βου-
λῆς, καὶ ἐκ τῆς ἐν Ἀθήναις δημοφώνου γνώμης ὡς πρὸς τὴν
ἀρμοδιότητα τῆς ἔθνοςυνελεύσεως ἵνα ἐκδώσῃ μεταβατικὸν
νόμον περὶ ἐκλογῆς τῶν Ἰονίων Πληρεξουσίων, ἐν τῷ ἀριθμῷ
134 καταχωρεῖ δύο διακεκριμένα ἄρθρα, διὰ τοῦ πρώτου τῶν
δोποίων ἀποφαίνεται ὅτι ἀπέναντι τῶν διατρεξάντων καὶ δια-
τρεχόντων, καθήκον πατρὸς Ἑπτανησίου εἶναι ἡ ἀφήση τῆν
μίαν ταύτην λέξιν τοῦ Προέδρου, πραγματικῶς ὡς τελευταί-
αν ἐπὶ τῷ ζητήματι τούτῳ παρὰ τε τῆς Ἰορίου Ἀντιπροσω-
πείας καὶ τῆς Ἑπτανήσου ἐν γένει προφερομένην λέξιν, ἄ-
χρις οὗ εἴτε ἡ Ἰόριος ἀντιπροσωπεία ἐκ νέου συνέλθῃ, εἴτε
οἱ Ἰόριοι πληρεξούσιοι ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει παρακαθήσω-
σι — συμπεραίνει δὲ ὅτι ὑφειλομεν ἡ ἀναθέσωμεν πᾶσαν εὐ-
θύνην, μετὰ πεποιθήσεως, εἰς τὸν Βασιλέα ἡμῶν, ὅστις μάλ-
λον τὴν καθ' ἡμῶν καὶ κατ' αὐτοῦ ἐπιβολὴν καὶ κατοπιστὴν
αἰσθάνεται· καὶ ὅτι τὰ μέλη τῆς Ἰορίου Βουλῆς ὀφείλουσιν ἰ-
δίως καὶ μὴ λησμορήσωσιν ὅτι κοινοποιήσαντα διὰ τοῦ προ-
σφωνήματός των εἰς τὴν 4. Μ. τὴν αἰγυιδίαν καὶ ἀπροσδόκη-
τον διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν των, λίαν προσφυσῆς εἰς τὸν Βα-
σιλέα τὴν περιφροβήσιν τῶν δικαιωμάτων μας ἀνέθεσαν —
Διὰ δὲ τοῦ δευτέρου ἀποδεικνύει θεωρητικῶς, νομικῶς καὶ
πρακτικῶς ὅτι καὶ μετὰ τὴν νόμιμον πύσιν τῆς Προστασίας,
μὴ ἀρχομένης τῆς συγχωρέσεως τοῦ Ἰορίου Κράτους μετὰ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, εἰ μὴ κατὰ τὴν εἰς τὴν Ἐθρο-
 συνέλευσιν εἰσοδὸν τῶν Ἰονίων πληρεξουσίων, ἢ Ἐθροσυνέ-
 λευσις οὐδεμίαν δύναται γὰρ ἐξασκήσῃ ἐπὶ τῶν Ἰονίων δικαιο-
 οδοσίᾳ ἄχρι τῆς εισόδου ἐκείνης, καὶ ἐπομένως δὲν δικαιού-
 ται ἵνα ἐκδώσῃ μεταβατικὸν νόμον σχετικῶς πρὸς τὴν ἐκλο-
 γὴν τῶν Ἰονίων πληρεξουσίων· τοῦτο δὲ δύναται γὰρ πράξῃ
 μόνη ἢ ἐνεστῶσα Ἰόνιος Βουλῇ, τῇ ἐπικυρώσει τῆς Βασιλικῆς
 Κυβερνήσεως, ἐπιφέρουσα ὡσαυδήποτε τροπολογίας εἰς τὸν
 ἰσχύοντα Ἰόνιον Ἐκλογικὸν Νόμον πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς
 διὰ καθολικῆς ψήφου ἐκλογῆς τῶν πληρεξουσίων.

Τοιαῦτα, ἐν κεφαλαίῳ εἰσὶ τὰ ἄρθρα, τὰ ὅποια μετ' ἐπιστα-
 σίας ἀναγνώσας, καὶ τὰς ἐννοίας καὶ τὰς λέξεις ἀκριβῶς στα-
 θμίσας, αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην, συνάμα δὲ καὶ τὸ καθήκον,
 ἵνα καὶ ἐγὼ δημοσίᾳ τὴν ἐπ' αὐτῶν ἀσθενῆ μου κρίσιν ἐκφράσω,
 ἄνευ περιαιγῶν καὶ αἰνιγμῶν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσιν.
 Ἐπιλαμβάνομαι ὅθεν τοῦ πρώτου, ἐπιφυλαττόμενος ἵνα ὅσον
 οὐπὼ ἐπιληφθῶ καὶ τοῦ δευτέρου, ἐκτὸς ἂν ἡ κύρωσις τῆς ἐξ-
 ουδετερώσεως (1) δὲν καταστῆσῃ ματαιόσχολον πᾶσαν ἐπὶ
 τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐκλογῆς τῶν ἡμετέρων πληρεξουσίων συ-
 ζήτησιν. Ἐπειδὴ δὲ πιστεύω ὅτι ὁ ἀρθρογράφος εἶναι ὁ ἀξιότι-
 μος βουλευτὴς, καὶ φίλος μου Κ. Λομβάρδος, ἀπευθύνω πρὸς
 αὐτὸν τὸν λόγον, ἐν πλήρει πεποιθήσει, ὅτι θέλει ἀποδεχθῆ τὰς
 φιλικὰς παρατηρήσεις μου sine ira et odio.

Β'.

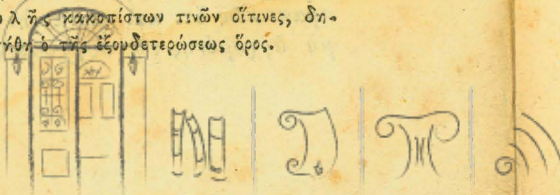
Πολλὰ προσέidon οἱ τὴν ἐνεστῶσαν Ἰόνιον Βουλὴν συγκροτοῦντες
 βουλευταί, πολλὰς συνέλαβον ὑπονοίας μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν
 τοῦ ἐναρκτηρίου λόγου τοῦ Ἀρμοστοῦ, ἰδίως δὲ κατὰ τὴν συζή-
 τησιν καὶ ἐπιψήφισιν τῆς ἀποφάσεως 7 [19 Ὀκτωβρίου 1863.
 οὐδεὶς πλὴν οὐδὲ κἂν ὠνειρεύθει τὸν τῆς ἐξουδετερώσεως τῆς
 Ἑπτανήσου ὄρον. Τὰ κατὰ τὴν παῦσιν τῆς Προσασίας δικαιώματα
 τοῦ Βασιλέως, καὶ τὰ Κερκυραϊκὰ φρούρια, κυρίως, καὶ σχεδὸν

(1) Πληροφορούμεθα πανταχόθεν ὅτι μεγάλαί γίνονται προσπάθειαι ἐκ μέρους
 τῆς Βασιλικῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀνάκλησιν τοῦ ἀπαισίου τούτου ὄρου, καὶ ὅτι
 πιθανῶς θέλει ἀνακληθῆ. — Ἔστω καὶ αὕτη, ἐν ταῖς λοιπαῖς, ἀπόδειξις τρανωτά-
 τη τῆς ἀθλιότητος καὶ ἐπιβουλή, κακοπίστων τινῶν οἴτινες, δη-
 μοκοποῦντες, σπερμολογοῦσιν ὅτι παρεξηγῶν ὁ τῆς ἐξουδετερώσεως ὄρος.

ἀποκλειστικῶς ἐπέστησαν τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς, καὶ πρὸς
 ἐξομάλυνσιν τῶν δυσχερειῶν ἔλαβον χώραν συνεντεύξις μετὰ
 τοῦ Ἀρμοστοῦ, ἐν αἷς, σὺ φίλε, εἰς μίαν τῶν συνήθων ὑπερεκχειλίσεων
 τῶν πατριωτικῶν αἰσθημάτων σου, τῷ εἴπας σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ
 τάδε: Ἄρ ἢ Ἀγγλία ἔθετεν ὡς ὄρον τῆς Ἐνώσεως τὴν κα-
 τεδάφισιν τῶν φρουρίων μας, τὴν πρόσχωσιν τῶν λιμένων
 μας, τὴν ἀρασκαφὴν τῶν πόλεων μας, σὺ καὶ οἱ συνά-
 δελφοί σου, ἠθέλατε ἀπαρτήσῃ, ἢ ἀνωτέρα δύναμις ἄς πράξῃ
 ὅ,τι θέλει ἡμεῖς τὴν ἐνωσιν ζητοῦμεν, καὶ οὐδέποτε, ἀπέναν-
 τι οἰασθήποτε θυσίας ἢ ἢ ἀνωτέρα δύναμις ἠθέλε μᾶς ἐπι-
 βάλλῃ, τὴν ἐνωσιν ἠθέλαμεν καταψηφίσει. Εἶναι, ὅθεν,
 ἀπορίας ἄξιον, πῶς ἐν ᾧ μεταξὺ τῶν καταστροφῶν δὲν
 προσέδες, οὐδ' ἐφαντάσθης καὶ τὴν ἐξουδετέρωσιν, πῶς λέ-
 γω οὐδεμίαν περὶ τοῦ ὄρου τούτου ποιεῖς μνείαν εἰς τὸ δια-
 ληφθὲν ἄρθρον, ἀλλὰ περιοριζόμενος ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν
 περὶ φρουρίων ὄρον, μὲ τὸν διακρίνοντά σε πατριωτικὸν ζῆλον
 ἐπτάκις ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ ἀνακράξεις!

Τὸ ὅλως ἀπροσδόκητον τοῦτο, τὸ ὅποῖον δὲν ἀπέβλεπε κα-
 ταστροφὴν φρουρίων, λιμένων, ἀγρῶν, καὶ πόλεων, ἀλλὰ τὴν ἐκ
 μηδένωσιν τοῦ περὶ Ἐνώσεως ψηφίσματος καὶ τὴν ἠθικὴν καὶ
 πολιτικὴν ἐξάντωση τῆς Ἑπτανήσου, ὦφειλε, βεβαίως, νὰ ἐμ-
 ποιήσῃ εἰς τὴν εὐαίσθητον καὶ πατριωτικὴν καρδίαν σου, τὴν
 ἀλγεινὴν ἐκείνην ἐντύπωσιν, ἐξ ἧς ἄπαντες ἀδικαίως οἱ ἐννο-
 οῦντες τί σημαίνει ἐπιβεβλημένη οὐδετερότης κατελήφθησαν· σὲ
 πείσει δὲ περὶ τῆς ἀνάγκης ἵνα ὑψωθῇ εὐσχημος μὲν ἀλλὰ καὶ
 παρρησιώδης φωνή, ἐκ μέρους τῶν Ἰονίων οἴτινες, ἐν τῇ ἐξουδε-
 τερώσει τῆς χώρας των, ἔβλεπον πραγματιομένην ἀντὶ τῆς
 ψηφισθείσης ποθητῆς ἐνώσεως καὶ συγχωνεύσεως, τὴν διαρκῆ
 διάστασιν, τὸν ἠθικὸν δηλονότι καὶ πολιτικὸν αὐτῶν θάνατον
 «ζὺν τῷ δικαίῳ γὰρ μέγ' ἔξεστι φρονεῖν» (Σοφοκλ.).

Ἡ παράστασις ἢ ἡ διαμαρτύρησις ἀπέναντι τῆς συμ-
 φοραῆς, δὲν ἐσήμαινεν οὐδὲ ἠδύνατο νὰ ἐρμηνευθῆ ὡς μεταμέλεια, ἢ
 ὡς ἀρησις τῆς περὶ Ἐνώσεως ψήφου τῆς Βουλῆς, καθότι καὶ
 ἀπέναντι τοῦ ὄντως κατατρεπτικοῦ τούτου ὄρου οὐδεὶς τῶν Ἰονίων
 μετεμέληθη ἢ μεταμεληθήσεται, ἀλλ' ἦτο τὸ μόνον ὄπλον τοῦ ἀ-
 δυνάτου κατὰ τοῦ ἰσχυροῦ, ἦτον ἢ πρὸς τὰ τέκνα καὶ τὴν Ἰσο-
 ρίαν ἀπολογία μας· ἦτο δὲ καὶ κἄτι τι ἄλλον, περὶ οὗ ἐν τοῖς ἐφε-

ξῆς. Ἄλλως τε, δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ ὅτι σὺ φίλε πιστεύεις μὲ τὰ σωστά σου ὅτι ἐκ τῆς διαμαρτυρήσεως ἠδύνατο τυχὸν νὰ λάβῃ ἀφορμὴν ἡ Ἀγγλία ὅπως ἀποσυρθῇ τῆς περὶ ἄρσεως τῆς Προστασίας προτάσεως καὶ ὑποχρεώσεώς της. Τὰ διπλωματικὰ μορμολύκεια καταθοροβοῦσιν ἄλλους, οὐχὶ σὲ τὸν γεγυμνασμένον περὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ δξυδέρκειαν ἱκανὴν ἔχοντα, ὅπως, κάλλιον παντὸς ἄλλου, ἐνοήσης ποίας ἠδύνατο νὰ συνεπιφέρῃ συνεπείας ἢ ἀνάκλησις οὐχὶ τῆς προτάσεως, καθότι δὲν πρόκειται πλέον περὶ προτάσεως, ἀλλὰ τῆς ὑποχρεώσεως. Ἡ Ἀγγλία οὐτε δύναται, οὐτε διάθεσιν ἔχει ἵνα ἀνακαλέσῃ τὴν πρότασίν της— δὲν δύναται, καθότι πολλὰ ἤδη ἐπίσημοι πράξεις δεσμεύουσιν αὐτήν· δὲν ἔχει δὲ διάθεσιν, καθότι, ἀνεξαρτήτως πάσης ἄλλης σκέψεως, δὲν εἶναι τόσα εὐήθης ὥστε νὰ μὴ ἐννοῇ ποία τυχὸν ἤθελεν εἶσθαι ἢ μεταξὺ ἡμῶν ἠθικὴ αὐτῆς θέσις, μετὰ τὰ διατρέξαντα— θέλει νὰ φύγῃ, ἀλλὰ νὰ φύγῃ ἐκδικουμένη, καταστρέφουσα δηλαδὴ καὶ ἐρημόνουσα τὰ πάντα, χάριν, δήθεν, τῶν ἀγαπητῶν συμμάχων της! Ὁ ἀποικισμὸς, τὸ ἀέναιον τοῦτο φῶβητρον δὲν εἶναι τὸ καταπότιον τῆς ἡμέρας· καὶ ἡ Κέρκυρα, οὐχὶ διὰ τῆς καταστροφῆς τῶν φρουρίων καὶ τῶν οἰκιῶν της, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς χύσεως αὐτοῦ τοῦ ὄντως Ἑλληνικοῦ αἵματός της, εἶναι καὶ ἔσται πάντοτε ἐτοίμη ἵνα δεῖξῃ εἰς τὸ Ἰκνελλήνιον, καὶ εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, ὅτι δὲν ἐλησμόνησε τὴν κταγωγὴν της. Μὴ φοβῆσαι λοιπὸν, φίλε, μεταμελείας, ἕνεκα ἐπαπειλουμένων καταστροφῶν.— ἡ ἱστορία μας δὲν ἠλλαξεν, εἶναι καὶ ἔσται πάντοτε ἡ αὐτὴ, ἕως οὗ ὁ ἥλιος τῆς Ἀνατολῆς θερμαίνει τὰ στήθη ταῦτα ἢ ἡ δουλεία καὶ οἱ καταδιογμοὶ κατετραυμάτισαν καὶ ἀπεγύμνωσαν!

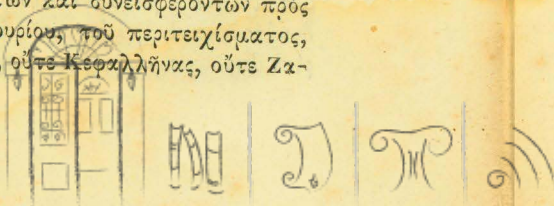
Ἡ βανδαλικὴ κατεδάφισις τῶν φρουρίων ἐνὸς μικροῦ καὶ ἀδυνατοῦ Βασιλείου, δὲν προσέβαλε μόνον τὰ κυρίαρχα τῆς Ἑπτανήσου δικαιώματα, καὶ αὐτὴν τὴν ἀκεραιότητα τῆς ἡμετέρας χώρας, ἀλλὰ καὶ ἀλγεινὸν ἐπέφερε τραῦμα εἰς τὰς καρδίας ἀπάντων τῶν Ἰονίων, ἰδίως δὲ τῶν Κερκυραίων, διὰ τῶν ἰδρώτων καὶ τοῦ αἵματος τῶν ὁποίων. πρὸ τριῶν περίπου αἰώνων, εἶχον ἐγερθῆ καὶ ἐγκατακλιθῆ. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἑπτανήσου, φίλτατε, δὲν εὐρίσκει μεταξὺ τῶν ἐργασθέντων καὶ συνεισφερόντων πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ παλαιοῦ καὶ νέου φρουρίου, τοῦ περιτειχίσματος, καὶ τῶν προμαχόνων τῆς Κερκύρας, οὔτε Κεφαλλήνας, οὔτε Ζα-

κυνθίου,, οὔτε Λευκαδίου, ἀλλὰ μόνον Κερκυραίους χορηγῶσαντας *la materia e cento milla opere di fabbricieri* — (Marm. lib. 7.) Καὶ εἰς τὴν Κέρκυραν ταύτην, εἰς ἣν, ὡς καλῶς γινώσκεις, ὀφείλεται κυρίως ἡ ψήφισις τῆς ἑνώσεως, σὺ ἀρνῆσαι ἐν δάκρυ, καὶ τῇ ἀμφισβήτησι ὡς καὶ αὐτὸ τὸ δικαίωμα τοῦ παραπόνου; Καὶ τῇ ἀρνῆσαι ταῦτα ἐν ᾧ τὴν βλέπεις, διὰ στόματος τῶν ἀντιπροσώπων της, κηρύττουσαν, μετὰ ὄντως ἀρχαϊκῆς αὐταπαρνήσεως, ὅτι ἔργῳ καὶ λόγῳ μένει ἀκλόνητος, ἀπέναντι πάσης καταστροφῆς, εἰς τὴν ἰδέαν τῆς Ἐθνικῆς αὐτῆς ἀποκαταστάσεως; Καὶ τί ἄλλον εἶναι ἢ παράστασις ἢ ἡ διαμαρτύρησις εἰ μὴ τὸ παράπονον τοῦ ἀδυνάτου ἀπέναντι τῆς βιαιοπραγίας τοῦ ἰσχυροῦ;

Γ'.

Αἱ σημερινὰ κατακραυγαί, τῶν πρὸ μικροῦ Ἀγγλοπίστων, κατὰ τῆς Ἀγγλίας, ἃς μὴ σὲ ἀνησχοῦσι, καθότι ὑπάρχουσι καὶ ἕτεροι φατρίαὶ αἵτινες, καὶ τοὶ τὴν ἐξαπάτην παρρησία δμολογοῦσαι, οὐχ ἤττον λυποῦνται καὶ ἀθυμοῦσι ἀκούουσαι διασυρομένην τὴν Ἀγγλίαν, καὶ ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ! κραυγάζουσι μὴ, δήθεν, παροργίσωμεν αὐτήν. Ἵπάρχουσι δὲ καὶ εὐαίθμητοι τινὲς διακρινόμενοι ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἀκεραιότητι χαρακτῆρος, οἵτινες, καὶ τοὶ παραδέχονται τὴν ἀνάγκην τῆς διαμαρτυρήσεως ἢ τῆς παραστάσεως, συσταίνουσι πλὴν τὴν μετριοπάθειαν, χωρὶς νὰ σκεφθῶσιν ὅτι ἡ ἀπλὴ καὶ ψυχρὰ τῶν διατρεζάντων ἐξιστῶρησις, καὶ ἡ παράθεσις αὐτῶν πρὸς τοὺς ὄρους τῆς ἀπαισίτου συνθήκης, ἂνευ ἀνάγκης ῥητορικῶν ἐπιχειρημάτων, εἰς μόντροπον ἀπολήγει συμπέρασμα, τὸ τῆς ἐξαπάτης καὶ τῆς προδοσίας, — ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ὅτι δὲν ὑπάρχει μέσος ὄρος, ἀλλ' ὅτι ἢ, ὡς σὺ, δι' ἄλλους ὑψηλοτέρους λόγους, ὑπαγορεύεις, πρέπει νὰ μεινώμεν ψυχροὶ τῆς ἐπαπειλουμένης καταστροφῆς θεαταί, ἢ ἀγαθοπίσως φερόμενοι, ἂνευ διπλωματικῶν σχολιοτήτων καὶ δευτερευόντων σκοπῶν, νὰ ὀμιλήσωμεν θαρραλέως, τὴν μὲν ἀπάτην ἀπαρακαλύπτως καταγγέλλοντες, οὐδαμῶς δὲ παρεκκλίνοντες ἐξ ὧν αἰετοτε ἐπεσεβέσαμεν ἀρχῶν.

Αἱ ποικίλαι αὐταὶ γνώμαι, ἦτο φαινόμενον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἂν ἀπροκαταλήπτως ἐσκέπτεσο, οὐ μόνον δὲν ἤθελας καταθοροβῆθῃ, ἀλλὰ καὶ εὐκόλως ἤθελας δυναθῆ νὰ διακρίνης τὴν αἶραν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ἀπὸ τὸν σίτον. Τῷ ὄντι, καθὼς ὅταν ἐπρόκειτο περὶ τῆς ψηφίσεως τῆς ἐνώσεως, μεταξὺ τῶν ἀληθῶς καὶ εἰλικρινῶς δυσπιστοῦντων, ὑπῆρχε καὶ ἡ γεγηρακεία καταχθονιότης ἧτις ἐξ ἄλλων ἀρχῶν ὀρμωμένη καὶ ἄλλους ἐπιδιώκουσα σκοποὺς, ἐθρῆνε καὶ ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ ἐκραύγαζε, μεταξὺ δὲ τῶν ριζοσπαστῶν τῆς ὑστεραίας, καὶ πρὸ πάντων μεταξὺ τῶν Ἀγγλοπίστων ὑπῆρχον καὶ ἀληθεῖς πατριῶται οὐδέποτε τὸν μανδύαν τοῦ ἀγνοῦ ριζοσπαστισμοῦ ἀπεκδυσάμενοι, ἀλλ' οὐδὲ ἡ ὑποστήριξις τῶν μὲν, οὐδὲ ἡ κατακραυγὴ καὶ ὁ βακχικὸς ἐνθουσιασμὸς τῶν δὲ τοὺς εἰλικρινῶς δυσπιστοῦντας διέσεισαν ἢ κατεθορύβησαν, οὕτω καὶ τῶρα ὑπάρχουσι καὶ καταχθόνιοι, καὶ ριζοσπάσται τῆς ὑστεραίας καὶ Ἀγγλόπιστοι ἀγαθῆς καὶ κακῆς πίστεως, ἐξ ὧν οἱ μὲν ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ κραυγάζουσιν, οἱ δὲ κατὰ τῆς προδοσίας ἐξάνιστανται.

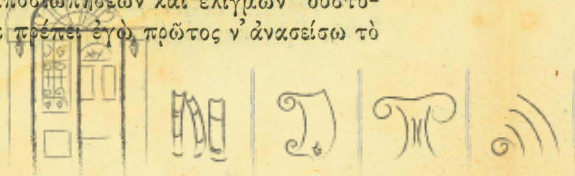
Ἄλλως τε, οὐχὶ ἐκ τῶν κατακραυγῶν τῶν μὲν, ἢ ἐκ τῆς κωφότητος τῶν δὲ, οὐδὲ ἐκ δημοκοπικῶν παραληρήσεων, ὀδηγοῦνται οἱ ἐχέφρονες καὶ ἀληθεῖς πατριῶται, ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς βαρύτητος τοῦ πράγματος, τὸ ὅποιον καὶ σὺ αὐτὸς ἤθελας κρίνη ἀλλαιοτρόπως, ἂν οὐχὶ εἰς τὸν περὶ φρουρίων ἔρον ἀποκλειστικῶς περιορίζεσο, ἀλλὰ καὶ τὸν τῆς ἐξουδετερώσεως, ὡς ὤφειλας, ἐλάμβανες ὑπ' ὄψιν — ἀπέναντι τοῦ ὅρου τούτου, φίλε, ἂν ἡμεῖς σιγήσωμεν, οἱ λίθοι κεκράζονται.

ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ! *παρὰ τὴν ἐπὶ τῶν φρουρίων μας ἐξακολούθησιν τῆς ξένης σημαίας, κάλλιον, λέγεις, ἢ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῶν ἀνύψωσις τῆς ἡμετέρας· ἀλλ' εἶναι ζήτημα, φίλε, ἂν ἡ ἐξουδετέρωσις, ἢ νέα αὕτη τῶν χειρῶν, τοῦ νοός μας, καὶ ἐν γένει πάσης πατριωτικῆς ἐνεργίας μας, δέσμευσις καὶ παραλυσία, σοὶ ἐπιτρέψῃ καὶ αὐτὴν τὴν Ἐθνικὴν σημαίαν, ἔστω καὶ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων, νὰ ἀνυψώσῃ ἀντὶ ἐνώσεως καὶ συγχωνεύσεως Κινεζικὸν τεῖχος μεταξὺ σοῦ καὶ τῆς Ἑλληνικότητος ἐγείρεται, καὶ νέον Ἐθνικὸν μαρτυρολόγιον ἐγκαινιάζεται! . . Ἰδού τὸ πρῶτον τῆς διπλωματίας βῆμα. Ἐπιθυμεῖς νὰ ἴδῃς καὶ νὰ γνωρίσῃς τὰ μετὰ ταῦτα; Ἐρώτησον τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν σου, καὶ θέλει σοὶ τὰ ὑποδείξει. . . . Ἄν δὲν εἴμην Ἕλλην, ἐν πρὸς ἐν τὰ μετὰ ταῦτα ἤθελον σοὶ ἐπαριθμῆσαι, ἄνευ διπλωματικῶν ἀποσκοπήσεων καὶ ἐλιγμῶν· δυστυχῶς πλὴν οὐδὲ δύναμαι οὐδὲ πρέπει ἐγὼ πρῶτος ν' ἀνασείσω τὸ*

παραπέτασμα. . . Ἄπαντες οἱ ἐπὶ τῶν πατρίων ἀπαθῶς καὶ εἰλικρινῶς πρὸ μακροῦ χρόνου σκεπτόμενοι, εἰς τὸ πρῶτον τοῦτο βῆμα, διορῶσι καὶ τὰ μετὰ ταῦτα πραγματιούμενα, καὶ δὲν ἀπατώνται, ἐκτὸς ἂν εἰς τὰς λέξεις ἐπιβεβλημένῃ ἐξουδετέρωσις ἀποδωθῇ, ἄλλη σημασία ἐκείνης ἦν μέχρι τῆς ὥρας ταύτης ἀποδίδει ἢ τῶν δημοσιολόγων ἐπιστήμη καὶ αὐτὴ ἡ διπλωματία.

Ἡ ἰδέα σου δὲ ὅτι πρέπει νὰ μείνωμεν ψυχροὶ θεαταί, διότι ἡ Βουλὴ ἐπραξε πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ σώσῃ τὴν τιμὴν καὶ τὰ δικαιώματα τῆς Ἑπτανήσου, καὶ ἵνα μὴ μᾶς ἐκλάβωσιν ὡς ἀμυνομένους, καὶ διὰ τῆς ἀμύνης μας δικαιολογήσωμεν ἐψέ ποτε τὴν βιαιοπραγίαν των, δεῖται ὑποστάσεως· καθότι, ἀφ' ἐνός μὲν ἡ Βουλὴ δὲν εἶχε τὸν κατάλληλον καιρὸν ἵνα εἰς τὴν πρὸς τὴν Ἄνασσαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας παράστασιν τῆς ἀναπτύξεως δεόντως τὰ ἐπὶ τῶν φρουρίων δικαίά μας, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν παράστασιν ἐκείνην οὐδεμία περὶ τῆς ἐξουδετερώσεως εἰπώθη λέξις, διότι οὐδεὶς οὐδέποτε τὴν ὠνεῖρευθη, καὶ προσθέτω ὅτι οὐδὲ ἠδύνατο νὰ τὴν ὀνειρευθῇ, ἀφ' οὗ ἡ Βουλὴ προσεκαλεῖτο τὴν ἔνωσιν καὶ οὐχὶ τὴν διηνεκῆ διάζευξιν νὰ ψηφίσῃ. Ἡ Βουλὴ συνέλαβεν ὑπονοίας περὶ δημοσπονδίας οὐχὶ δὲ περὶ ἐξουδετερώσεως, καὶ ἐπομένως ὡς πρὸς ταύτην οὐδὲν ἐπραξεν, οὐδεμίαν ἐπρόφερε λέξιν. Ἄν δὲ νομίζης ὅτι τὸ ψήφισμα ἤρκει, σοὶ ἀπαντῶ ὅτι ἀπέβαινε τότε πάντη περιττὴ καὶ ἡ περὶ φρουρίων παράστασις, καθότι ἡ ἔνωσις καὶ ἡ συγχώνευσις ἠνίττετο τὴν ἀκεραιότητα τῆς Ἑπτανήσου, οὐχὶ δὲ τὴν κατακερμάτισιν αὐτῆς, ἢ δὲ κατεδάφισις καὶ καταστροφή τῶν φρουρίων καὶ ὀχυρωμάτων ἦτο καὶ εἶναι ἢ τῆς χώρας κατακερμάτισις.

Ἄλλως τε, δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω, διὰ ποῖον ἄπορον λόγον ἢ σημερινὴ παράστασις καὶ διαμαρτύρησις δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς δικαιολόγησις τῆς βιαιοπραγίας, ὅτι δηλαδὴ οἱ ἰσχυροὶ, οἱ ἄνευ ἡμῶν περὶ τῆς χώρας καὶ τῆς τύχης ἡμῶν δικάζοντες, δύνανται ποτε νὰ μᾶς εἰπῶσι, σεῖς ὑπερασπίσθητε τὰ δικαίά σας, σεῖς διεμαρτυρήθητε, καὶ ἀπέναντι τῆς ὑπερασπίσεως καὶ διαμαρτυρήσεως ταύτης ἠττηθέντες, οὕτως εἰπεῖν, κατ' ἀντιμωλίαν, δὲν δικαιούσθε ἵνα ὑψώσθητε πλέον τὴν φωνὴν κατὰ τῆς ἀποφάσεως. Ταῦτα, φίλε, ἐπιτρέψόν μοι νὰ σοὶ τὸ εἶπω, εἶναι λογοπαίγνια σοφιστῶν, δυνάμενα μὲν νὰ κάμωσιν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς βλάκας, οὐχὶ δὲ εἰς τοὺς σώας ἔχοντας τὸν νοῦν

καὶ τὰς φρένας. Καὶ, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἂν ἄλλως εἶχε τὸ πρᾶγμα, τότε ἔπρεπε ἐκ τοῦ ὑπαρχῆς νὰ σιγήσωμεν καὶ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῶν Φρουρίων, ἵνα προλάβωμεν τὸν κίνδυνον ὃν σὺ τώρα, κατὰ πρώτην φοράν, προβλέπεις, καὶ ἀπέναντι τοῦ ὀποίου ἀγωνίζεσαι ἵνα μᾶς προφυλάξῃς διὰ τοῦ ὀψιγόνου ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ!

Δ'.

Ἐπὶ τέλους συμπεραίνεις, πᾶσαν εὐθύνην ἃς ἀφήσωμεν εἰς τὸν Βασιλέα καθότι καὶ ἡ Βουλὴ διὰ τοῦ πρὸς Αὐτὸν προσφωνήματός της, εἰς Αὐτὸν προσφωῶς τὴν περιφρούρησιν τῶν δικαιωμάτων μας ἀρέθουσιν. Ἄν ἀπ' ἀρχῆς, φίλε, ταύτην μόνον τὴν ἰδέαν ἤθελας ἐκφράσῃς, ἢ δύνασο νὰ παραλείψῃς τὰ τόσα ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ! — Σ' ἔνωώ, καὶ λυποῦμαι μόνον ὅτι ἡ τιμιότης καὶ αἱ περιστάσεις δὲν μοὶ ἐπιτρέπουσι ν' ἀνασκευάσω προσηκόντως τὸν στοχασμόν σου τοῦτον — οὐχ ἦττον, οὐδὲ δύναμαι καὶ κατ' ὀλοκληρίαν νὰ σιωπήσω.

Εἶναι, φίλε, ἀδύνατον νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ὁ Βασιλεὺς ἠγνώκει παντάπασι τὰ εἰς τὰ καταγώγια τοῦ Dawning Street τεκταινόμενα πρὸ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα καθόδου Του· διάφορα ἔγγραφα, μετὰ τὴν ἀπαίσιαν ταύτην συνθήκην δημοσιευθέντα διὰ τοῦ τύπου, μᾶς παρέχουσι τὴν ἐναντίαν ἀπόδειξιν. Δὲν ἐρευνῶ πῶς καὶ διὰ ποίους λόγους ἀπεφάσισεν ἵνα καταβῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα — κατέβη, καὶ ἡ καθόδός του ἐθεωρήθη σωτήριος. Τώρα, δυοῖν θάτερον, ἢ συνήνεσεν πρὶν καταβῆ, ἢ οὐδεμίαν ἔδωκεν συναίνεσιν. Ἄν συνήνεσε — τοῦθ' ὅπερ δὲν παραδέχομαι — ἐκ τῶν προτέρων καὶ πρὶν ἢ μᾶς ἴδῃ καὶ παρ' ἡμῶν περὶ τῶν δικαιωμάτων μας πληροφορηθῆ — ἂν τῷ εἶπον, πορεύθητι καὶ θέλει γίνεαι τὸ κατὰ δύναμιν πρὸς θεραπείαν ἢ μετρίασιν τοῦ κακοῦ, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἂν ἠπατήθη — καὶ δὲν ἦτο δύσκολον — καὶ ἂν, ὡς ἐκ τῶν διατρεχόντων ἐπέσθη — καὶ δὲν ἀμφιβάλλω — περὶ τῆς ἀπάτης, καὶ προϋτίθεται ἵνα διαμυρτυρηθῇ καὶ ἀρνεῖται ἵνα προσυπογράψῃ τὴν τελευταίαν συνθήκην, τότε, βεβαίως, ἔχει μεγίστην ἀνάγκην ἵνα διὰ παντοίων νομίμων μέσων τὸν ὑποσηρίζωμεν, καὶ μάλιστα νὰ λάβωμεν ἡμεῖς τὴν πρωτοβουλίαν, ἵνα παρεξωμεν Αὐτῷ οὐ μόνον εὐπρόσωπον ἀλλὰ καὶ νόμιμον δικαιολόγησιν πρὸς ἀνάκλησιν τῆς δολίως ἐφαρτασθείσης συναίνεσε-

ώς του — Ἄν δὲ οὐδεμίαν ἔδωκε συναίνεσιν — ὡς ἀδιστακτως πιστεύω — τότε πάλιν ἔχει ἀνάγκην τῆς ἡμετέρας ὑποστηρίξεως, ἵνα δύναται ἐντονώτερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον, τὰ ἐπιβουλεύόμενα τοῦ λαοῦ του δίκαια νὰ ὑπερασπισθῇ. Τὴν σιωπὴν μας ὑπολαμβάνοντες οἱ ἰσχυροὶ ὡς ἔμμεσον καὶ σιωπηρὰν συγκατάθεσιν δύναται νὰ τῷ εἶπωσιν — οἱ ὑπήκοοί σου συναίσθανόμενοι τὴν ἀκροτάτην πολιτικὴν ἀνάγκην τὴν ὑπαγορεύσαν τὰς ἀποφάσεις μας, σιγῶσι· παῦσον λοιπὸν ἀπὸ τοῦ νὰ μᾶς παρενοχλῆς, καὶ ὑπόγραφον τὴν συνθήκην, ἢν χάριν Σοῦ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀνακαλέσωμεν. Κατ' ἄμφω, ὅθεν, τὰς περιπτώσεις ἀπέβαιναν ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα εὐσχημος μὲν ἀλλὰ καὶ παρῆρσιωδῆς παράστασις ἢ διαμαρτυρήσις ὅποια ἦτον ἐκείνη ἢν ὑπέγραψαν οἱ Βουλευταὶ Κερκύρας, Κεφαλληνίας καὶ Παξῶν, συνεμερίσθησαν δὲ οἱ Λευκάδιοι καὶ Κυθήριοι (1) καὶ τὴν ὁποίαν σὺ ἀπεποιήθης νὰ ὑπογράψῃς, οὐχὶ διὰ τοὺς λόγους ἐφ' ὧν τὰ ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ τοῦ ἄρθρου σου στηρίζεις, ἀλλὰ διότι συνεπῆς πάντοτε εἰς τὰς ἀρχάς σου, ἤθελας ἀπασαρ τὴν εὐθύνην ῥ' ἀγῆσης εἰς τὸν Βασιλέα.

Ἐρωτῶ σε πλὴν, φίλε, ἂν ὁ Βασιλεὺς ἀπέναντι πασῶν τῶν προσπαθειῶν σου, ἀπετύγχανε, τότε, ἵνα ἀπαλλαχθῇ τῆς εὐθύνης ἢν εἰς Αὐτὸν μόνον ἀναθέτεις· τί ὄφειλε νὰ πράξῃ; . . . Ἡ ἀπάντησις, κατὰ σέ, εἶναι εὐχερσεστάτη καὶ δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ τὴν ἀκούσω, διότι τὴν γινώσκω — ἀλλὰ πιστεύεις ἀληθῶς ὅτι, ἂν ὁ Βασιλεὺς, εἰς ἃς διακείμεθα περιστάσεις, ἐπραττεν ὡς σὺ γνωματεύεις, ἐσώζετο τὸ ἔθνος καὶ ἡ Ἐπτάνησος; . . . Πράττων δὲ παρὰ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς γνωματεύσεις σου, οὐχὶ ἐξ οἰκίας θελήσεως, ἀλλ' ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τῆς ἀμειλίχου πολιτικῆς, τότε· τί ἤθελας εἶπει; . . . Περὶ τούτου δὲν ἔχω ἀκριβῆ γνώσιν, ἀλλ' εὐκόλως δύναμαι νὰ τὸ μαντεύσω, οὐχὶ δὲ καὶ εὐκόλως νὰ τὸ γράψω . . . Σὺ, φίλε, εἶσαι συνεπῆς συνεπέστατος πρὸς τὰς ἀρχὰς ἃς ἀείποτε ἐπρέσβευσας, καὶ τὰς ὁποίας ἄπαντες οἱ ἀληθεῖς πατριῶται ἀσπάζονται, μὲ μικρὰν τινα τροπολόγησιν ἢν ἡ σύνεσις καὶ ἡ ἀδυσώπητος εἰμαρμένη ὑπαγορεύουσι — καιρὸς παντὶ πράγματι — Μὴ, πρὸς Θεοῦ, κατὰ τὰς

(1) Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῶν πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ἐπιστολῶν, τῶν δημοσιευθειῶν διὰ τοῦ τύπου.

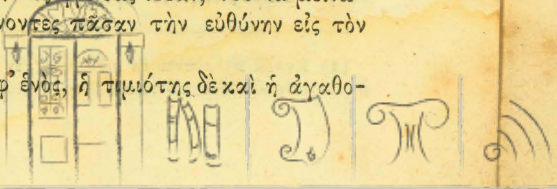
πρώτας ταύτας στιγμάς, δώσωμεν, ἄκοντες, ἀφορμὴν εἰς τὴν δημοκοπίαν νὰ μᾶς καταπνίξῃ — γινώσκεις, κάλλιον παντὸς ἄλλου, πόσοι καὶ ποῖοι κερδοσκοποῦντες ἐπὶ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν αἰσθημάτων μας ἀνεδείχθησαν, κατὰ τὸ παρελθὸν σωτῆρες τῆς πατρίδος; — Ἀνάγκη πολιτικὴ ἐκόντας ἄκοντας μᾶς ἐπέβαλε σιωπὴν — ἐν καιρῷ πολέμου ἀπαιτεῖται ὕλη . . . Σήμερον πλὴν ἄπαντες συναισθανόμεθα τὴν ἀνάγκην τῆς ἐργασίας πρὸς διοργάνωσιν τοῦ Κράτους τὸ ὁποῖον βέπει, δυστυχῶς, εἰς τὴν ἀποσύνθεσιν, καὶ ἵνα καταδειχθῶμεν ἄξιοι αἰσιωτέρου μέλλοντος. Ἡ ἐνέργεια καὶ ἐργασία αὕτη, ἔχουσα ὡς κέντρον καὶ ἀφετηρίαν τὸν προορισμὸν τοῦ ἔθνους, ἀντὶ νὰ παραλύσῃ ἢ ἀναχαιτίσῃ, οὔτε πρὸς στιγμὴν, τὰς μεγάλας ἔθνικὰς προσπαθείας μας, ἔτι μᾶλλον θέλει τὰς ἐνισχύσει. Πρόσεχε πλὴν ὅτι οὐχὶ πάντες ἀδιακρίτως δύνανται νὰ παρέξωσι τὴν ἐργασίαν ταύτην, καὶ ὅτι ὑπάρχουσι μεταξύ ἡμῶν δύο μεγάλαι φατρίαι, ἡ μὲν τῶν ἀνικάνων οἵτινες ἐκμεταλευόμενοι τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ιδέας μας εἶναι ἔτοιμοι ἵνα διὰ τῆς δημοκοπίας ἀναπληρώσωσι τὸ ὑστέρημα, ἡ δὲ τῶν ἀρχολιπέρων οἵτινες οὐ μόνον εἶναι ἔτοιμοι ἵνα τὰς ἐκδουλεύσωσι τῶν παρέξωσι εἰς τὸν πλειονοδοτοῦντα, ἀλλ' ἔχουσι καὶ ἀρκετὴν ἰκανότητα ὅπως πᾶσαν ὄντως ἔθνικὴν ἐνέργειαν παραλύσωσι. Αἱ δύο αὗται φατρίαι καιροφυλακτοῦσιν ἐνεδρεύουσαι, ὅπως ἡ μὲν κηρυττομένη ἡμετέρα φίλη καὶ πρόμαχος, ἡ δὲ πολεμία ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς εἰς τοὺς κυβερνόντας ἀφοσιώσεως, ἐπιπέσωσι ἐπὶ τοῦ τραχήλου μας καὶ μᾶς καταπνίξωσι — καταπνίξωσι δηλαδὴ, ἀπάσας τὰς περὶ μέλλοντος προσπαθείας τῶν γνησίων τῆς ιδέας ὑπηρετῶν.

Βλέπεις, φίλε, πόσον ἀροσφαλῆς εἶναι ἡ σημερινὴ μας θέσις — ἄς μὴ δώσωμεν ἡμεῖς ἀφορμὴν οὔτε εἰς τοὺς μὲν, οὔτε εἰς τοὺς δὲ, παρασκευάζοντες εἴτε ἐκ τῶν προτέρων, εἴτε ἐκ τῶν ὑστέρων τὸ πεδῖον τῆς συστηματικῆς διχουρηγῆσεως, τὸ ὁποῖον εἰς ἡν εὐρισκόμεθα καὶ ἡμεῖς καὶ τὸ ἔθνος παναθλίαν κατὰ γασιν, δύναται μὲν νὰ ὠφελήσῃ τὴν ἀγυρτεῖαν καὶ τὴν δουλοφροσύνην, οὐδέποτε πλὴν τὴν Ἑλληνικότητα. Καὶ ἰδοὺ ὁ λόγος οὗ ἐνεκεν ἐπεκρότησάν τινες εἰς ἡν ἐξέπραξας ιδέαν, τοῦ νὰ μείνωμεν δηλ. ψυχροὶ θεαταί, ἀφίνοντες πᾶσαν τὴν εὐθύνην εἰς τὸν Βασιλέα.

Τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς ἀφ' ἑνός, ἡ τιμιότης δὲ καὶ ἡ ἀγαθο-

πιστία ἀφ' ἑτέρου, ὑπηγόρευον τὴν πορίαν ἣν ἐβάδισεν οἱ ὑπογράψαντες καὶ οἱ συμμερισθέντες τὴν πρὸς τὸν Βασιλέα παράστασιν Βουλευταί — Ἡ παράστασις ἐκείνη δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς πατριώτας τῆς ὑστεραίας, οἵτινες, κεκαυτηριασμένην ἔχοντες τὴν συνείδησιν, δὲν ἐτόλμησαν μετὰ παρρησίας νὰ τὴν πολεμήσωσι, περιορισθέντες εἰς τὰ σκολιὰ καὶ ἐπιβουλα, ἐκεῖνα μέσα ὧν ἀείποτε τὸ ψεῦδος χράται πρὸς ἐπισκοτασμὸν τῆς ἀληθείας. Εἶπον ἐν τῷ σκότει τῶν καταγωγίων των ὅτι ἦτο περιττὴ ἡ ἐξιστόρησις τῆς Πολιτικῆς τῆς Ἐπτανήσου καταστάσεως, καὶ παρὰ πολὺ δριμύ καὶ ἀπότομον τὸ μέρος τὸ ἀφορὸν τὴν ἐξουδετέρωσιν, λησμονήσαντες, οἱ δαιμόνιοι ὅτι ἡ παράστασις δὲν ἐγράφετο δι' ἡμᾶς, καὶ ὅτι τόσῳ ἀκριβῆ ἰδέαν ἔχουσι ἐν Ἑλλάδι περὶ τῆς Ἐπτανήσου Πολιτείας, ὥστε ἀνήρ τις, ἄλλως τε λίαν σεβαστὸς διὰ τὴν παιδείαν καὶ τὰς μεγάλας δημοσιολογικὰς αὐτοῦ γνώσεις, γράφων περὶ Ἐπτανήσου ἐν ἔτει 1860 κατατάττει αὐτὴν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπὸ ἡμικυριαρχίας διατελουσῶν Ἐπικρατειῶν, ὡς τὸ Μαυροβούνιον καὶ αἱ Ἡγεμονίαι — λησμονήσαντες ὅτι ὁ τῆς οὐδετερότητος ὅρος τὸν ὁποῖον οἱ μὲν βλάκες δὲν ἐννοοῦσιν, οἱ δὲ ἐπίθουλοι καὶ μοχθηροὶ δὲν θέλουσι νὰ ἐνοήσωσι, σὺ δὲ παντάπασι ἀποσιωπᾶς, δι' ἡμᾶς μὲν εἶναι πολιτικὸς θάνατος, διὰ δὲ τὸ Βασίλειον ὑπόνομος τὰς βάσεις αὐτοῦ ὑποσκάπτουσα. Εἶναι αὕτη ἡ δολόφρωνος γνώμη τῆς Ἑλληνικῆς δημοσιογραφίας, καὶ διακεκριμένων φιλελλήνων οἵτινες διὰ τὰ φῶτα, καὶ διὰ τὰς ὑψηλὰς αὐτῶν σχέσεις καὶ γνώσιν ἀκριβεστέραν ἔχουσι τῶν διατρεχόντων, καὶ ἀρμοδιώτεροι τῶν ἡμετέρων βαθράκων εἶναι ὅπως γνωματεύσωσι περὶ τῶν καταστρεπτικῶν συνεπειῶν τοῦ ἀπαισίου τούτου τῆς συνθήκης ὄρου. Ταῦτα συνειδότες, τοὺς μὲν βλάκας καὶ μοχθηροὺς βάλλομεν εἰς κόρακας ὑπενθυμίζοντες δὲ πρὸς τοὺς υπερφιάλως μετριοπαθεῖς τὸ ἀθάνατον τοῦ ἡμετέρου ρήτορος ἀπόφθεγμα »Οὐδὲν ἂν εἴη τοῖς ἐλευθέροις μείζον ἀτύχημα, τοῦ στέρεσθαι τῆς παρρησίας» (Δημοσθ.) λέγομεν ὅτι μόνον οἱ τῆς ὑστεραίας οὔτε δικαίωμα, οὔτε καρδίαν ἔχουσι, ἵνα καταγγείλωσι μετὰ παρρησίας τὴν προδοσίαν, καθότι ἡ προδοσία αὕτη ἐν ἑαυτῇ οὐδέποτε ἀπαισίως ἐν τοῖς ὡσὶ καὶ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν ἀπήχησεν.

Τοὺς λέγοντας ἐπὶ τέλους ὅτι ἡ ἡμετέρα παράστασις εἰς οὐ-

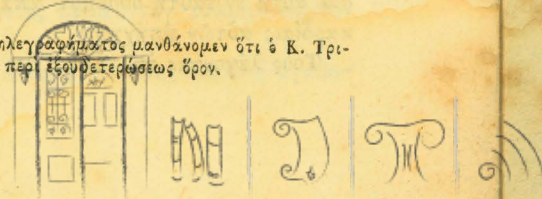
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

δὲν ἀπολήγει συμπέρασμα, προτρέπομεν ἵνα καὶ δευτέραν φοράν, μετὰ πλείονος ἐπιστασίας, ἀναγνώσωσιν αὐτήν, καὶ εὐελπιζόμεθα ὅτι θέλουσι μεταβάλλει γνώμην. Ἡ Ἴονιος ἀντιπροσωπεῖα οὐδὲ ἠδύνατο οὐδὲ ὄφειλε νὰ εἶπῃ εἰς τὸν Ἡγεμόνα πρᾶξον οὕτω ἢ ἀλλοίως, ἀλλὰ καθήκον εἶχεν ἵνα διὰ τῆς παρεστάσεως ἐκθέσῃ τὰ δίκαια τοῦ Ἰονίου Λαοῦ καὶ περιγράψῃ πιστῶς τὴν λυπηρὰν ἐντύπωσιν ἣν ἡ ἀπαισία συνθήκη ἐνεποίησεν εἰς αὐτὸν, συγχρόνως δὲ ἐπιμαρτυρήσῃ, ὅτι ἀδιάσειστος, ἀπέναντι πάσης θυσίας εἰς τὴν Ἐθνικὴν αὐτοῦ ἀποκατάστασιν ἐπέμενεν. Ἄντὶ νὰ εἰπωμεν εἰς τὸν Ἡγεμόνα, ὑπόγραφον ὅσον οἶον τε τάχιον διότι κινδυνεύει ἡ ἔνωσις, τῷ ὑπενθυμήσαμεν ὅτι συνθήκαι σφραγιάζουσαι ἐν ἔθνος εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυροι (1),—Τῷ εἶπομεν περιφρούρησον Σὺ Βασιλεῦ ὅσον δύνασαι τὰ δίκαιά μας, καὶ γίνωσκε ὅτι εἴμεθα ἕτοιμοι ἵνα μετὰ σοῦ κενώσωμεν τὸ ποτήριον ὄλον τῆς πικρίας. Ἴδου ἅπανα ἡ ἠθικὴ ὑποστήριξις ἦν δυνάμεθα νὰ σοὶ παρέξωμεν ὡς δαίγμα τιμίας καὶ ἀφιλοκερδοῦς εἰς τὸν Θρόνον σου ἀφοσιώσεως, ἄνευ ῥητῶν ἢ σιωπηρῶν ἐπιφυλάξεων, ἃς εἰλικρινῶς ἀποστρεφόμεθα.

Ὁ Γεώργιος, καθ' ὃ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, οὐδεμίαν ἔχει ἀνάγκην τῶν ἡμετέρων προτροπῶν καὶ ὑποστηρίξεων—πιστεύομεν ὅτι βαθεῖαν ἠσθάνθη καὶ αἰσθάνεται λύπην, καὶ ὅτι οὐδὲν παρέλειψεν, δυνάμενον νὰ περιφρουρήσῃ τὰ ἡμέτερα δίκαια.—Ἀμφιβάλλομεν πλὴν ἂν ἡ ἐξ Ἀθηνῶν φωνὴ τοῦ Γεωργίου, ἔχει ὅλην ἐκείνην τὴν ἰσχὺν ἣν, ἀδιαφιλονεικῆτως ἤθελεν ἔχει ἂν ἐκ Κοπενάγης ἐξήρχετο—καὶ ἰδοὺ ὁ λόγος ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἀπέβαινεν ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον ἵνα ἡ φωνὴ του ἐνισχυθῇ διὰ τῆς ἐπισήμου τοῦ ἔθνους φωνῆς, καὶ ἰδιαιτάτως διὰ τῆς φωνῆς τῆς Ἰονίου Ἀντιπροσωπείας.

Εἶναι δὲ ἔλσειν ἡ πορὶα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἥτις, ἀπέναντι τῆς κατακραυγῆς ὀλοκλήρου τοῦ ἔθνους, ἀνέβαλεν ἐπ' ἀορίστου τὴν ὄντως συνετὴν καὶ πατριωτικὴν πρότασιν τοῦ ἀξιοτίμου Κ. Σχινᾶ, λησμονήσασα ὅτι ὁ τῆς οὐδετερότητος ὅρος ἐν ὧ ἅπαν τὸ Βασίλειον ἐνδιαφέρει, καταστρέφει ἰδιαιτάτως τὴν Ἐπτάνησον τὴν διὰ τῆς ψηφισθείσης ἐνώσεως σώσασαν τὸ Βασίλειον ἐκ τῆς

(1) Ἐκ τοῦ χθεσίου ἐν Τεργέστης Τηλεγράφικτος μανθάνομεν ὅτι ὁ Κ. Τρικούπης διατάχθη ἵνα μὴ ὑπογράψῃ τὸν περὶ ἐξουδετερώσεως ὅρον.

ἀβύσσου. Δὲν ἐξετάζομεν τὰ αἴτια τῆς πορίας ταύτης, παρατηροῦμεν πλὴν ὅτι ἡ παράστασις τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, καθ' ἃ διετυπώθη ὑπὸ τοῦ Κ. Σχινᾶ, καὶ ἡ τῶν Ἰονίων ἀντιπροσώπων ἦσαν πράξεις μεγίστης βαρύτητος ἀπέναντι τῆς διπλωματίας, καὶ πρὸ πάντων ἀπέναντι τῶν Κραταιῶν ἐκείνων οἵτινες οὐδὲ τὴν κατεδάφισιν τῶν ἡμετέρων Φρουρίων, οὐδὲ τὴν ἐξουδετέρωσιν τῆς ἡμετέρας χώρας ὑπηγόρευσαν. Τὴν βαρύτητα ταύτην ἀποδίδωσιν ἄνδρες ὑψηλῆς περιοπῆς ἀείποτε ἀφιλοκερδῶς τὸν Ἑλληνισμόν ὑπηρετήσαντες, οἵτινες καὶ συμβουλεύουσιν ἵνα ἐπιμείνωμεν ἠθικῶς κατὰ τῆς βίαιπραγίας παλαίοντες, καθότι ἂν οὕτω πράττοντες, δὲν ἀναδειχθῶμεν ἐπὶ τέλους καθ' ὀλοκλήριαν νικηταί, θέλομεν τοῦλάχιστον τὸ ἀπαισιώτερον καὶ ἀρότατον τῶν κακῶν θεραπεύσει.

Ἄν οὕτω ἔπραττεν ἡ Ἐθνοσυνέλευσις, δὲν ἄφινεν ἅπασαν τὴν εὐθύνην εἰς τὸν Βασιλέα, καθ' ἃ σὺ φίλε συμβουλευεῖς, ἀλλ' ἐκ τῶν προτέρων τῷ ἔλεγεν—θάρσει Βασιλεῦ, ἂν ἀποτύχῃς τῶν δικαίων πόνων τοῦ ἔθνους, ἡμεῖς μὲν θέλομεν πῖσι καρτερικῶς τὸ ποτήριον τῆς πικρίας, θέλομεν δὲ Σὲ ἐπευφημίσει διαμαρτυρούμενον εὐλαβῶς, ἀλλ' ἐντόνως ἐπὶ τῷ γενησομένῳ περὶ τὸ ἔθνος κατακληκτικῶ ἀδικήματι. Τοῦτο ἔπραξαν οἱ τὴν πρὸς τὸν Βασιλέα παράστασιν ὑπογράψαντες καὶ συμμερισθέντες Βουλευταί, ἄνευ ἐπιφυλάξεων εἴτε ῥητῶν καὶ ἐκπεφρασμένων, εἴτε σιωπηρῶν μὲν ἀλλ' εὐκόλως ὑπονοουμένων.

Κερκίρα, τῆ 13 Δεκεμβρίου 1863 ἔ. Ἑλ.

N. Λούζης.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

A1.52.45.0024

faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ
 ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ
 ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ